МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИУКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра права

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з підготовки до практичних занять,
самостійної та індивідуальної роботи з
освітнього компоненту «Корпоративне право»
для здобувачів спеціальності 081 Право
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти
денної та заочної форми навчання

РЕКОМЕНДОВАНО
на засіданні кафедри права
(протокол № 02 від 10.09.2026 р.)

ПОГОДЖЕНО
Науково-методичною радою
Державного університету
економіки і технологій
(протокол № 02 від 11.09.2026 р.)

м. Кривий Ріг
2026 р.

Методичні рекомендації з підготовки до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з освітньої компоненти «Корпоративне право» для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 Право на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти очної (денної) та заочної форми навчання / Державний університет економіки і технологій, кафедра права ; уклад. О.Теличко; Кривий Ріг. 2026. 46 с.

Укладачі:

Оксана ТЕЛИЧКО завідувачка кафедри права, к.ю.н доцент

Відповідальний за випуск: Оксана ТЕЛИЧКО завідувачка кафедри права, к.ю.н, доцент

Методичні рекомендації з освітнього компоненту «Корпоративне право» для виконання завдань практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 Право на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти очної (денної) та заочної форми навчання розроблені з метою формування у здобувачів вищої освіти системних знань про правові засади створення, діяльності, реорганізації та припинення юридичних осіб корпоративного типу, особливості корпоративних правовідносин і корпоративного управління, а також набуття практичних навичок застосування норм корпоративного законодавства, захисту прав та законних інтересів учасників корпоративних відносин і вирішення корпоративних спорів з урахуванням сучасних тенденцій цифровізації бізнесу, євроінтеграції та міжнародних стандартів корпоративного управління.

Методичні рекомендації містять перелік питань, що виносяться на обговорення, відповідно до тем практичного заняття, самостійної та індивідуальної роботи, перелік рекомендованої літератури.

ЗМІСТ

1. Вступ……4
2. Перелік завдань для підготовки до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти…….6
3. Завдання для модульного контролю……...……36
4. Поточне та підсумкове оцінювання……40
5. Перелік питань для підготовки до підсумкового оцінювання……..42
6. Список використаних джерел……..45

Вступ

Актуальність корпоративного права зумовлена його важливою роллю у правовому забезпеченні сучасної підприємницької діяльності, функціонуванні господарських товариств та захисті прав учасників корпоративних відносин. Динамічний розвиток підприємницького середовища, цифровізація бізнес-процесів, європейська інтеграція України та необхідність забезпечення ефективного корпоративного управління зумовлюють постійне вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин.

Методичні вказівки з освітнього компонента «Корпоративне право» розроблено з метою забезпечення здобувачів вищої освіти необхідними навчально-методичними матеріалами для системного опанування теоретичних положень і практичних аспектів корпоративно-правового регулювання. Вони спрямовані на формування цілісного розуміння правової природи корпоративних відносин, особливостей правового статусу їх учасників, механізмів корпоративного управління та способів захисту корпоративних прав.

Особливої актуальності корпоративне право набуває в умовах трансформації законодавства України, європейської інтеграції та наближення національних правил корпоративного управління до європейських стандартів. Сучасне корпоративне управління передбачає чіткий розподіл повноважень і відповідальності між органами юридичної особи, учасниками та іншими заінтересованими особами, а також прозорі механізми прийняття і контролю за виконанням управлінських рішень.

Важливим чинником актуальності є необхідність забезпечення ефективного корпоративного управління та захисту прав учасників товариств. Особливого значення набувають питання діяльності загальних зборів, виконавчих органів, наглядових рад, корпоративного контролю, відповідальності посадових осіб, запобігання конфліктам інтересів і вирішення корпоративних спорів.

Актуальність дисципліни посилюється також цифровізацією корпоративних процесів. Використання електронних сервісів, дистанційної участі в управлінні, електронного документообігу та цифрових інструментів комунікації потребує належного правового регулювання та формування у правників навичок роботи з новими формами корпоративної взаємодії.

Окремого значення набуває функціонування корпоративного сектору в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України. Забезпечення безперервності діяльності підприємств, захист активів, корпоративних прав та інтересів інвесторів, ефективне управління державними і приватними підприємствами потребують належного правового забезпечення. Держава продовжує вдосконалювати механізми моніторингу ефективності управління державними підприємствами та корпоративними правами держави, акцентуючи увагу на прозорості, підзвітності та впровадженні кращих практик корпоративного управління.

Таким чином, вивчення корпоративного права є необхідною складовою професійної підготовки сучасного правника, оскільки забезпечує здатність правильно застосовувати корпоративне законодавство, оцінювати правові ризики діяльності підприємств, захищати корпоративні права та інтереси учасників, а також забезпечувати законність і ефективність корпоративного управління.

Метою вивчення освітнього компонента є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про правові засади створення, діяльності, реорганізації та припинення юридичних осіб корпоративного типу, особливості корпоративних правовідносин і корпоративного управління, а також набуття практичних навичок застосування норм корпоративного законодавства, захисту прав та законних інтересів учасників корпоративних відносин і вирішення корпоративних спорів з урахуванням сучасних тенденцій цифровізації бізнесу, євроінтеграції та міжнародних стандартів корпоративного управління.

Завдання освітнього компонента полягають формування системних знань про поняття, принципи, джерела та систему корпоративного права України; засвоєння правових засад створення, функціонування, реорганізації та припинення юридичних осіб корпоративного типу; розкриття особливостей корпоративних правовідносин, їх суб'єктного складу, змісту та юридичних фактів виникнення, зміни й припинення; формування розуміння правового статусу засновників, учасників, акціонерів, органів управління та посадових осіб юридичних осіб; вивчення механізмів корпоративного управління, прийняття та оскарження корпоративних рішень, розподілу повноважень між органами юридичної особи; визначення змісту та способів реалізації корпоративних прав, формування навичок правового аналізу та вирішення корпоративних спорів, у тому числі з урахуванням судової практики; ознайомлення із сучасними тенденціями розвитку корпоративного права, зокрема цифровізацією корпоративних процедур, євроінтеграцією та імплементацією міжнародних стандартів корпоративного управління; розвиток практичних навичок підготовки корпоративних документів, правових висновків та застосування законодавства у сфері корпоративних відносин; формування здатності оцінювати корпоративні ризики та обирати ефективні правові механізмиїх запобігання і мінімізації.

Метою методичних рекомендацій є надання допомоги здобувачам вищої освіти сформувати систему теоретичних знань та практичних навичок застосування основних положень правового регулювання корпоративних відносин у сфері підприємеицької діяльності. Основна увага в методичних вказівках приділяється питанням поняття, ознак та видів корпоративних підприємств; правового статусу засновників, учасників та акціонерів; порядку створення і припинення юридичних осіб корпоративного типу; формування та компетенції органів управління; корпоративного контролю; реалізації та захисту корпоративних прав; юридичної відповідальності учасників і посадових осіб; запобігання корпоративним конфліктам та вирішення корпоративних спорів.

2. Перелік завдань для підготовки до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Тема 1. Поняття, предмет, система та джерела корпоративного права. Корпоративні правовідносини.

Практичне заняття № 1.
Завдання для перевірки знань:

1. Поняття корпоративного права та його місце в системі права України.
2. Метод правового регулювання корпоративних відносин.
3. Принципи корпоративного права.
4. Функції корпоративного права.
5. Система корпоративного права та її структурні елементи.
6. Співвідношення корпоративного права з цивільним, господарським, адміністративним та іншими галузями права.
7. Ознаки та особливості корпоративних правовідносин.
8. Суб'єкти корпоративних правовідносин та їх загальна характеристика.
9. Об'єкти корпоративних правовідносин.

Самостійна робота
Теми рефератів:

1. Вплив європейських стандартів на розвиток корпоративного права України.
2. Корпоративні правовідносини в умовах цифровізації бізнесу.
3. Особливості корпоративних правовідносин в умовах воєнного стану в Україні.
4. Правове забезпечення балансу інтересів учасників корпоративних правовідносин.
5. Добросовісність та розумність у корпоративних правовідносинах.
6. Тенденції розвитку корпоративного права України в умовах європейської інтеграції.
7. Перспективи розвитку корпоративного права України в контексті сучасних економічних і правових викликів.
8. Основні напрями впливу практики ЄСПЛ на корпоративне право.

Опрацювання літератури:

основна 1, 2

додаткова 1, 2

Практичне заняття № 2

Тема 1. Поняття, предмет, система та джерела корпоративного права. Корпоративні правовідносини.

1. Нормативно-правові акти як джерело корпоративного права.

2. Звичай як джерело корпоративного права.
3. Корпоративний договір.
4. Судова практика як механізмів реалізації корпоративних прав.
5. Рішення Європейського суду з прав людини як джерело корпоративного права.

Запитання для самоконтролю.

1. Поняття та види джерел корпоративного права.
2. Охарактеризуйте корпоративні норми як вид соціальних норм.
3. Конституція України як основне джерело регулювання
4. корпоративного права.
5. Цивільний кодекс України та спеціальне законодавство у сфері корпоративних відносин.
6. Законодавство України про господарські товариства та його роль у регулюванні корпоративних відносин.
7. Нормативно-правові акти органів державної влади у сфері корпоративного регулювання.
8. Корпоративні документи як джерела регулювання корпоративних відносин: статут, внутрішні положення та локальні акти.
9. Судова практика у механізмі правового регулювання корпоративних відносин.
10. Міжнародні договори та акти міжнародних організацій як джерела корпоративного права.
11. Вплив права Європейського Союзу на розвиток корпоративного законодавства України.
12. Сучасні тенденції розвитку та систематизації корпоративного законодавства України.

Завдання для самостійної роботи.

Задача №1

Скласти проект статуту ТОВ.

Задача №2

Скласти проект корпоративного договору, змістом якого є 5 з наведених умов:

- порядок прийняття певних рішень Загальними зборами: заборона блокування рішень, які мають бути прийняті одностайно, обов'язок видати довіреність у випадку неможливості особистої участі у зборах;
- порядок врегулювання конфліктів: право учасника, що має більше 50% вимагати викупу часток у випадках: недосягнення згоди, неучасті у зборах, обставин, що ускладнюють управління (можна розширити перелік випадків);
- відповідальність учасників у разі невиконання обов'язку продати частку (штраф (пеня) у відсотковому розмірі від вартості за кожен день прострочення);
  встановлення додаткових умов про конфіденційність;
- обов'язок нерозголошення конфіденційної інформації про ТОВ;
- прийняття нових учасників за умови підписання ними корпоративного договору;
- перехід прав та обов'язків за договором у разі переходу прав на частку;
- заборона продажу часток протягом певного періоду;

- обов'язок повідомляти про факт укладення інших корпоративних договорів.

Опрацювання літератури:
основна 1, 2
додаткова 1,2, 20, 23, 24

Практичне заняття № 3

Тема 2. Поняття, ознаки та види корпоративних підприємств в Україні.

1. Загальна характеристика господарських товариств.
2. Особливості правового статусу повного та командитного товариства.
3. Товариство з обмеженою відповідальністю та товариство з додатковою відповідальністю, їх порівняльна характеристика.
4. Правовий статус публічного акціонерного товариства.
5. Приватне акціонерне товариство:
   - особливості правового статусу,
   - відмінності від публічного акціонерного товариства.

Завдання для перевірки знань:

1. Поняття та правові ознаки повного товариств.

2. Назвіть та охарактеризуйте етапи процедури створення повного товариства.

3. Відповідальність учасників повного товариства,

4. Особливості ліквідації повного товариств.

5. Поняття та правові ознаки командитного товариств.

6. Які види учасників існують командитному товаристві? Охарактеризуйте їх статус.

7. Управління та ведення справ командитним товариством.

8. Поняття та ознаки товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю.

9. Правове регулювання діяльності товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю.

10. Поняття та характерні риси акціонерного товариства.

11. Правовий статус публічного акціонерного товариства.

12. Правовий статус приватного акціонерного товариства.

13. Правочини в акціонерному товаристві.

Завдання для самостійної роботи.

Тести:
1.Господарське товариство – це:

а) підприємства або інші суб’єкти господарювання, створені юридичними особами та/або громадянами шляхом об’єднання їх майна;

б) товариство, в якому між товариством і його учасниками, а також між самими учасниками виникають корпоративні правовідносини, які породжують у кожного учасника корпоративні права та обов’язки;

в) підприємства, установи, організації, створені на засадах угоди юридичними особами і громадянами шляхом об'єднання їх майна та підприємницької діяльності з метою одержання прибутку;

г) товариства, створені лише юридичними особами шляхом об’єднання їх майна і участі в підприємницькій діяльності товариства з метою одержання прибутку;

д) підприємства, установи, організації, створені на засадах угоди юридичними особами і громадянами шляхом об'єднання їх майна та підприємницької діяльності без мети одержання прибутку.

2. Господарські товариства поділяються на персональні товариства (об’єднання осіб) та об’єднання капіталів залежно від...?

а) у залежно від характеру участі в діяльності господарських товариств;

б) залежно від організаційно-правової форми;

в) залежно від правових підстав виникнення товариств.

г) залежно від виду установчого документу.

д) залежно від кількості засновників товариства

3. Повне товариство – це:

а) товариство, в якому разом з учасниками, які здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за зобов’язаннями товариства усім своїм майном (повними учасниками), є один чи кілька учасників (вкладників), які несуть ризик збитків, пов’язаних із діяльністю товариства, у межах сум зроблених ними вкладів та не беруть участі в діяльності товариства;

б) таке товариство, всі учасники якого займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність по зобов’язаннях товариства всім своїм майном;

в) господарське товариство, що має статутний капітал, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов’язаннями тільки своїм майном;

г) це господарське товариство, статутний капітал якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів і яке несе відповідальність за своїми зобов’язаннями власним майном, а в разі його недостатності учасники цього товариства несуть додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників.

д) вірної відповіді не має

4. Командитне товариство – це:

а) товариство, в якому разом з учасниками, які здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за зобов’язаннями товариства усім своїм майном (повними учасниками), є один чи кілька учасників (вкладників), які несуть ризик збитків, пов’язаних із діяльністю товариства, у межах сум зроблених ними вкладів та не беруть участі в діяльності товариства;

б) таке товариство, всі учасники якого займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях товариства всім своїм майном;

в) господарське товариство, що має статутний капітал, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном;

г) це господарське товариство, статутний капітал якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями власним майном, а в разі його недостатності учасники цього товариства несуть додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників.

д) вірної відповіді не має

5.Товариство з обмеженою відповідальністю – це:

а) товариство, в якому разом з учасниками, які здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном (повними учасниками), є один чи кілька учасників (вкладників), які несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, у межах сум зроблених ними вкладів та не беруть участі в діяльності товариства;

б) таке товариство, всі учасники якого займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях товариства всім своїм майном;

в) господарське товариство, що має статутний капітал, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном;

г) це господарське товариство, статутний капітал якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями власним майном, а в разі його недостатності учасники цього товариства несуть додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників.

д) вірної відповіді не має

6.Товариство з додатковою відповідальністю – це:

а) товариство, в якому разом з учасниками, які здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном (повними учасниками), є один чи кілька учасників (вкладників), які несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, у межах сум зроблених ними вкладів та не беруть участі в діяльності товариства;

б) таке товариство, всі учасники якого займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях товариства всім своїм майном;

в) господарське товариство, що має статутний капітал, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном;

г) це господарське товариство, статутний капітал якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів і яке несе відповідальність за

своїми зобов'язаннями власним майном, а в разі його недостатності учасники цього товариства несуть додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників.

д) вірної відповіді не має

7. Акціонерне товариство – це:

а) господарське товариство, що має статутний капітал, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном;

б)господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість часток однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями;

в) товариство, в якому разом з учасниками, які здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном, є один чи кілька учасників, корпоративні права яких посвідчуються акціями;

г) господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість часток однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями, які можуть придбати лише учасники, які здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за зобов'язаннями товариства.

Д) господарське товариство, яке має статутний (складений) капітал, поділений на визначену кількість акцій рівної номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства.

Задача 1. Громадянин Васильников, перебуваючи у складі учасників повного товариства, що займалося виготовленням металопластикових вікон, здійснював тотожню з товариством підприємницьку діяльність. Надайте правову оцінку його діям відповідно до норм чинного законодавства. Які наслідки такої діяльності можливі для члена повного товариства?

Задача 2. Посадову особу районної податкової інспекції було звинувачено у правопорушенні, пов'язаного з корупцією і притягнуто до відповідальності за зайняття підприємницькою діяльністю. Під час перевірки з'ясувалося, що ця особа є учасником одного з товариств з обмеженою відповідальністю (ТОВ). Працівник податкової служби заперечував проти звинувачення, посилаючись на те, що він як фізична особа – учасник ТОВ не є підприємцем. Підприємницькою діяльністю, на його думку, займається не він, а засноване за його участю ТОВ.

Вирішіть справу.

Опрацювання літератури:

основна 1, 2

додаткова 2, 3, 5,6, 20

Практичне заняття № 4

Тема 2. Поняття, ознаки та види корпоративних підприємств в Україні.

Завдання для перевірки знань:

1. Правове регулювання кооперації в Україні.
2. Загальна характеристика виробничого кооперативу.
3. Визначте правовий статус члена виробничого кооперативу.
4. Охарактеризуйте порядок вступу до виробничого кооперативу.
5. Припинення членства у виробничому кооперативі.
6. Приватне підприємство (ПП) як організаційно-правова форма суб'єкта корпоративного права.

Завдання для самостійної роботи.

Задача 1. Виробничий кооператив "Будівельник" став співзасновником товариства з обмеженою відповідальністю "Вікторія" і зобов'язався внести до статутного капіталу товариства 200 тис. грн.

До реєстрації товариства з обмеженою відповідальністю кооператив вніс мінімально необхідну частину вкладу, однак решта вкладу у встановлений строк кооперативом не була внесена.

У який строк кооператив повинен був внести свій вклад повністю?

Які санкції, ким, в якому порядку можуть бути застосовані до кооперативу за прострочку внесення вкладу?

Які заходи повинно вчинити ТОВ у разі відмови кооперативу сплатити внесок до статутного капіталу товариства в повному обсязі?

Задача 2.

Надайте консультацію щодо переваг і недоліків створення ТОВ та ПП.

Тести.

1. Виробничий кооператив це-

а)Виробничим кооперативом є добровільне об'єднання фізичних осіб на засадах членства для спільної виробничої або іншої господарської діяльності, яка базується на їхній особистій трудовій участі та об'єднанні його членами майнових пайових внесків.

б) Виробничим кооперативом є добровільне об'єднання фізичних осіб та юридичних осіб на засадах членства для спільної виробничої або іншої господарської діяльності, яка базується на їхній особистій трудовій участі та об'єднанні його членами майнових пайових внесків.

в) Виробничим кооперативом є добровільне об'єднання фізичних осіб та юридичних осіб без засад членства для спільної виробничої або іншої господарської діяльності, яка базується на їхній особистій трудовій участі та не об'єднанні його членами майнових пайових внесків.

г) Виробничим кооперативом об'єднання фізичних осіб на засадах членства для спільної поставленої цілі, яка базується на їхній особистій трудовій участі та об'єднанні його членами майнових пайових внесків.

2.Виробничі кооперативи створюються та здійснюють свою діяльність за такими принципами:

а) добровільність членства фізичних осіб у кооперативі та вільний вихід з нього;

б)обов'язковість особистої трудової участі членів кооперативу у його діяльності;

в) усі відповіді вірні
г)розподіл доходу між членами кооперативу відповідно до їх трудової та майнової участі в діяльності кооперативу
3.Членами виробничого кооперативу можуть бути особи які досягли:
а) 14 років
б)16 років
в) 18 років
г) 21 рік
4.Членами виробничого кооперативу можуть бути:
а) громадяни України
б) юридичні особи
в) іноземні особи
г) вірні відповіді а, в
5. Пайовий внесок – це
а)цемайновий поворотний внесок члена кооперативу у створення та розвиток кооперативу, який здійснюється шляхом передачі кооперативу майна, в тому числі грошей, майнових прав, а такожземельноїділянки.
б)це не майновий поворотний внесок члена кооперативу у створення та розвиток кооперативу.
в)цемайновийповоротнийвнесок члена кооперативу у створення та розвиток кооперативу, якийздійснюється шляхом передачі кооперативу тільки земельної ділянки.
г)Пайовий внесок – це майновий поворотний внесок члена кооперативу у створення та розвиток кооперативу, який здійснюється шляхом передачі кооперативу тільки грошей.
6. Яким документом підтверджується повноваження члена виробничого кооперативу?
а)контрактом
б)розпорядженням
в) статутом
г) розпискою
7. Членство в кооперативі припиняється:
а)всі відповіді вірні
б)незатвердження загальними зборами членів кооперативу рішення правління (голови) про прийняття до кооперативу;
в)смерті члена кооперативу;
г)припинення кооперативу як юридичної особи.
8.Вищим органом управліннявиробничого кооперативу є?
а) ревізійна комісія
б) загальні збори членів кооперативу
в) юридичні особи
г) державні установи
9.Загальні збори членів кооперативу проводяться:
а)щорічно після закінчення фінансового року
б) кожні 6 місяців
в) кожні 3 місяця
г) кожний місяць
10.Правління кооперативу:

а) розробляє і вносить на затвердження загальних зборів напрями розвитку кооперативу;
б)скликає загальні збори членів кооперативу і контролює виконання прийнятих ними рішень;
в)вносить на затвердження загальних зборів рішення про прийняття до кооперативу нових членів та припинення членства;
г) усі відповіді вірні

Опрацювання літератури:
основна 1, 2
додаткова 1,2,3,7,8

Практичне заняття № 5

Тема 2. Поняття, ознаки та види корпоративних підприємств в Україні

1. Фермерське господарство.
2. Колективне сільськогосподарське підприємство.

Контрольні запитання та завдання для самоперевірки:

1. Охарактеризуйте правовий статус фермерського господарства.
2. Порядок створення фермерського господарства та припинення його діяльності.
3. Особливості створення сімейного фермерського господарства без статусу юридичної особи.
4. Особливості створення сімейного фермерського господарства зі статусом юридичної особи.
5. Дайте визначення колективного сільськогосподарсько¬го підприємства.
6. Хто може бути членом колективного сільськогосподарського підприємства?

Задача.

Складіть проект Договору та Декларації про створення сімейного фермерського господарства.

Опрацювання літератури:
основна 1, 2
додаткова 10

Практичне заняття № 6

Тема 2. Поняття, ознаки та види корпоративних підприємств в Україні

Організаційно-правові форми діяльності транснаціональних корпорацій на території України.

Контрольні запитання та завдання для самоперевірки:

1. Що є транснаціональною компанія?
2. Які керівні принципи системи ТНК?
3. Які особливості міжнародно-правового регулювання ТНК?
4. Надайте характеристику проекту Кодексу поведінки ТНК.
5. Які принципи діяльності ТНК сформульовані в проекті Кодексу поведінки ТНК.

Завдання для самостійної роботи.

1. ТНК та їх роль в системі міжнародних економічних відносин.
2. Проблеми визначення правового статусу ТНК.
3. Сучасні підходи щодо міжнародно-правове регулювання ТНК на універсальному рівні.
4. Практика міжнародно-правового регулювання ТНК на регіональному рівні.

Опрацювання літератури:
основна 1, 2
додаткова
https://7eminar.ua/news/11758-zakon-4196-novi-pravila-dlya-yuridicnix-osib-z-28-serpnya

Практичне заняття № 7

Тема 3. Корпоративні права та обов'язки.
1. Корпоративні права та обов'язки.
2. Поняття, підстави набуття і класифікація корпоративних прав.
3.Група корпоративних прав з управління корпоративним підприємством.
4.Група корпоративних прав з отримання прибутку і майна корпоративного підприємства.
5. Група корпоративних прав з отримання інформації
щодо діяльності корпоративного підприємства.
6. Група корпоративних прав з розпорядження акціями, частками, паями.
7.Особливості реалізації корпоративних прав держави.

Завдання для перевірки знань:
1. Наведіть визначення категорії корпоративних прав?
2. Як співвідносяться категорії «право на участь у товаристві», «право учасника господарського товариства», «корпоративні права»?
3. Які існують підстави набуття корпоративних прав?
4. За якими ознаками можна класифікувати корпоративні права?

Самостійна робота
Задача.
Ознайомившись з текстом постанови КГС ВС від 24.07.2024 у справі No 910/14243/22 за посиланням https://reyestr.court.gov.ua/Review/120626000
https://drive.google.com/file/d/1Uuh079_c7jqQlmN-t0DcVqO8XR-X19ka/view
Викладіть думку ВС з приводу примусового відчуження корпоративних прав та акцій на користь держави в умовах воєнного стану
- Щодо загальних засад обмеження прав і свобод людини в умовах воєнного стану. Обмеження права власності;
- Чи можуть корпоративні права / акції бути об'єктом примусового відчуження на користь держави?
- Чи є обов'язковим підписання акта про примусове відчуження або вилучення майна власником такого майна? Чи вимагається ознайомлення власника з цим актом?

Опрацювання літератури:
основна 1, 2

додаткова 1,2,5,6,7,8,9,17,20, 25

Практичне заняття № 8

Тема 4. Створення корпоративних підприємств.

1. Поняття та зміст права на створення корпоративного підприємства.
2. Суб'єкти права на створення корпоративного підприємства.
3. Реалізація права на створення корпоративного підприємства та його обмеження.
4. Установчі документи корпоративного підприємства.
5. Стадії створення корпоративних підприємств.

Завдання для перевірки знань:

1. Стадії створення корпоративних підприємств.
2. Реалізація права на створення корпоративного підприємства.
3. Види установчих документів корпоративних підприємств.
4. Розробити проект статуту товариства з обмеженою відповідальністю.

Завдання для самостійної роботи.

Теми рефератів:

1. Види фіктивних корпоративних підприємств.
2. Стадії створення корпоративних підприємств.
3. Реалізація права на створення корпоративного підприємства.

Задача 1. Громадянину А. звернувся до державного реєстратора щодо державної реєстрації фермерського господарства. Проте йому було відмовлено у державній реєстрації фермерського господарства на тій підставі, що він не пройшов професійний відбір з метою визначення наявності достатнього досвіду роботи у сільському господарстві або необхідної сільськогосподарської кваліфікації.

Проаналізуйте наведену ситуацію. Визначте перелік необхідних документів для державної реєстрації зазначеного суб'єкта підприємницької діяльності згідно Закону України „Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Задача 2.

Засновники товариства з обмеженою відповідальністю, предметом діяльності якого є здійснення медичної практики та реалізація медикаментів звернулися до державного реєстратора із заявою про державну реєстрацію товариства. Листом державний реєстратор повідомив заявників, що у державній реєстрації товариства відмовлено у зв'язку з відсутністю ліцензії на здійснення товариством медичної практики та продаж на території України медикаментів.

Вкажіть, чи правомірна позиція державного реєстратора в цій справі? Обґрунтуйте свою відповідь. Які нормативні акти регулюють питання державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та ліцензування здійснюваної ними діяльності?

Задача 3.

До виконавчого комітету міської ради надійшли документи для державної реєстрації командитного товариства. Під час розгляду поданих документів державний реєстратор встановив, що одним з засновників даної юридичної особи виступає секретар-референт обласного суду, іншим є прокурор. В число засновників входили і інші особи. У державній реєстрації вказаного товариства було відмовлене на тій підставі, що його засновники не можуть займатися підприємництвом. Заявники звернулися у суд з заявою про скасування рішення про відмову в державній реєстрації.

Вкажіть які категорії фізичних осіб обмежені в праві на заняття підприємницькою діяльністю? З чим пов'язується встановлення відповідних обмежень? Які види діяльності можуть здійснювати такі особи? Вирішить ситуацію по суті.

Задача 4. АТ «ПОРТ» у зв'язку зі зміною місцезнаходження, зафіксованого в статуті, подало до державного реєстратора документи для його перереєстрації. Реєструючий орган відмовив АТ в перереєстрації, мотивуючи своє рішення тим, що вона (перереєстрація) суперечить чинному законодавству України.

Чи є правомірною відмова реєстратора? Обґрунтуйте свою відповідь.

Тести:

1. Державна реєстрація корпоративного підприємства це:

а) засвідчення факту створення або припинення корпоративного підприємства, а також вчинення інших реєстраційних дій, які передбачені законом, шляхом внесення відповідних записів до єдиного державного реєстру;

б) стадія створення корпоративного підприємства;

в) всі відповіді вірні;

г) вірної відповіді немає.

2. Право на створення корпоративного підприємства це:

а) діяльність державних акціонерних товариств та державних холдингових компаній, єдиним засновником та акціонером яких є держава в особі уповноважених державних органів;

б) встановлена законодавством можливість суб'єкта вчинити дії, передбачені законом, що матимуть наслідком створення корпоративного підприємства;

в) право заснувати корпоративне підприємство самостійно або спільно з іншими суб'єктами.

г) вірної відповіді немає

3. Суб'єктами права на створення корпоративного підприємства є:

а) фізичні особи, які досягли 14 років;

б) фізичні та юридичні особи;

в) держава;

г) вірної відповіді немає;

ґ) усі відповіді вірні.

4. Яке господарське товариство не може бути створене однією особою:

а) повне;

б) акціонерне;

в) ТДВ;

г)ТОВ;

д) всі відповіді вірні

5. У якого господарського товариства установчим документом є

засновницький договір:

а) командитне;

б)акціонерне;

в) ТОВ;

г) вірної відповіді немає.

Д) ТДВ

6. Основними видами відокремлених підрозділів є:

а) філії та представництва;

б) відділи та відділення;

в) управління та центри

г) вірної відповіді немає

д) центри та представництва

7. Що не є основними ознаками фіктивності корпоративного підприємства:

а) реєстрація на недійсні загублені документи;

б) не подання звітності;

в) підприємство створюється або купується для прикриття незаконної діяльності

Г) реєстрація на підроблені документи;

Д) реєстрація на недійсні втрачені документи

8. Назвіть способи створення фіктивних корпоративних підприємств:

а) реєстрація та провадження фінансово – господарської діяльності без відома та згоди її засновників та призначених у законному порядку керівників;

б) реєстрація корпоративного підприємства за втраченим паспортом;

в) реєстрація корпоративного підприємства на ім'я підставної особи

г) перереєстрація та провадження фінансово – господарської діяльності без відома та згоди її засновників та призначених у законному порядку керівників;

д) всі відповіді вірні

Індивідуальна робота № 1

Розробити (один із запропонованих документів – залежно від варіанту):

Варіант 1: Засновницький договір про створення акціонерного товариства та його статут.

Варіант 2: Засновницький договір повного товариства та статут товариства з обмеженою відповідальністю.

Варіант 3: Меморандум командитного товариства та статут унітарного підприємства (приватного).

Опрацювання літератури:

основна 1, 2

додаткова 2, 3, 5, 6,7,8,10, 20

Практичне заняття №9

Тема 5. Корпоративне управління.

1. Поняття та принципи корпоративного управління.
2. Правовий статус посадових осіб корпоративного підприємства.
3. Вищі органи управління корпоративного підприємства.
4. Цифровізація, комплаєнс і доброчесність як складові сучасної моделі

корпоративного управління.

Завдання для перевірки знань:

1. Що таке корпоративне управління?
2. Назвіть основні принципи корпоративного управління.
3. Які особи вважаються посадовими особами корпоративного підприємства?
4. Яке значення загальних зборів у системі корпоративного управління?
5. Компетенція та порядок скликання загальних зборів учасників ТОВ та ТДВ.
6. Статус та компетенція загальних зборів акціонерного товариства.
7. Порядок скликання та підготовки загальних зборів акціонерного товариства.
8. Реєстрація акціонерів на загальних зборах акціонерного товариства.
9. Проведення загальних зборів акціонерного товариства та оформлення їх рішень.

Завдання для самостійної роботи.

Задача 1. Під час скликання загальних зборів акціонерів було запрошено представника аудитора товариства та посадову особу, які не включені до переліку акціонерів, які мають право на таку учать, та взагалі не володіють акціями товариства. Так Мороз О.О. зробив зауваження до початку проведення загальних зборів, щодо неможливості присутності на загальних зборах акціонерного товариства осіб, які не володіють акціями.

1.Чи правомірне зауваження Мороза О.О.?

2.Яким чинном Закон регулює це питання?

3.Як складається перелік акціонерів, які мають право на участь у загальних зборах? Відповідь обгрунтуйте.

Задача 2. Петров В.В., який є акціонером в публічному акціонерному товаристві вирішив з власної ініціативи провести загальні збори акціонерів.

1.Який порядок проведення загальних зборів акціонерів?

2.Чи має право акціонер ініціювати проведення позачергових загальних зборів самостійно?

3.За рахунок яких коштів проводяться загальні збори акціонерного товариства?

Відповідь обгрунтуйте.

Задача 3. Складіть протокол засідання загальних зборів на вибір : АТ, ТОВ, ТДВ.

Тести

1.Посадовими особами органів управління товариства є:

а голова виконавчого органу;

б.ревізійної комісії, ревізор товариства;

в.голова та члени іншого органу товариства, наділені повноваженнями з управління товариством, якщо утворення такого органу передбачено установчими документами товариства;

г.всі відповіді вірні

д. члени виконавчого органу

2. Посадовими особами органів управління товариства не можуть бути

а. депутати місцевих рад, які працюють у цих радах на постійній основі;

б.посадові особи органів прокуратури, суду, державної безпеки, внутрішніх справ, державного нотаріату,

в.державні службовці, які здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі, та представляють інтереси держави в наглядовій раді товариства або ревізійній комісії товариства.

г. особи, які мають непогашену судимість за крадіжки, хабарництво та інші корисливі злочини

д. всі відповіді вірні

3. Чи можуть повноваження загальних зборів здійснюватися акціонером одноосібно:

а.так, за умови якщо в АТ один акціонер

б.ні, за будь яких умов не можливо

в.так, не залежно від кількості акціонерів

г. так, у разі прийняття про це рішення загальними зборами товариства

д. вірної відповіді не має

4. До характерних рис загальних зборів не належить:

а.загальні збори є вищим органом у системі корпоративного управління корпоративного підприємства;

б. загальні збори не є колегіальним органом підприємства

в. через загальні збори виражається воля та інтереси корпоративного підприємства як суб'єкта права, які не тотожні простій сукупності інтересів його учасників (членів);

г. загальні збори є основною формою реалізації учасниками (членами) права на участь в управлінні корпоративним підприємством;

д.особливий порядок утворення - на відміну від інших органів корпоративного підприємства, члени яких обираються (призначаються), загальні збори формуються шляхом складення переліку осіб, що мають право брати в них участь;

5. Питання, що належать до компетенції вищого органу корпоративного підприємства, поділяються на :

а.виключної, загальної компетенції;

б.виключної, спеціальної, загальної компетенції;

в.виключної, спеціальної компетенції;

г.загальної, спеціальної компетенції

д. вірної відповіді не має

6. Загальні збори АТ мають кворум за умови реєстрації для участі у них акціонерів, які сукупно є власниками:

а.більш як 50 відсотків голосуючих акцій;

б.менше як 60 відсотків голосуючих акцій;

в.більш як 60 відсотків голосуючих акцій;

г.менше як 50 відсотків голосуючих акцій

д. вірної відповіді не має

Теми рефератів.

1. Трансформація корпоративного управління в умовах цифровізації та європейської інтеграції України.
2. Правові ризики цифрової трансформації корпоративного управління та способи їх мінімізації.
3. Належне корпоративне управління як фактор сталого розвитку компанії.
4. Корпоративне управління в умовах воєнного стану та повоєнного

відновлення України.
5. Сучасна модель корпоративного управління: баланс інтересів, доброчесність, прозорість і підзвітність.
6. Корпоративне управління та сталий розвиток: правові аспекти впровадження ESG-підходів.
7. Комплаєнс, корпоративна культура та управління ризиками: взаємозв'язок і сучасні тенденції.

Опрацювання літератури:
основна 1, 2
додаткова 2, 3, 5, 6,7,8,10, 20

Практичне заняття №10
ТЕМА 5. Корпоративне управління.

1. Виконавчі органи управління корпоративних підприємств.
2. Наглядова (спостережна) рада.
3. Ревізійна комісія (ревізор).
4. Корпоративний секретар: правовий статус, функції та роль у забезпеченні корпоративного управління.

Контрольні запитання та завдання для самоперевірки:

1. Що таке виконавчий орган корпоративного підприємства?
2. Хто може обиратися головою або членом виконавчого органу корпоративного підприємства?
3. Виконавчий орган товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю.
4. Голова товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю (голова загальних зборів) та директор товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю: порівняльна характеристика.
5. Форми контролю за діяльністю виконавчого органу товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю.
5. Порядок створення наглядової ради, обрання її членів та голови. Припинення повноважень членів наглядової ради.
6. Структура і порядок роботи наглядової ради.
7. Виконавчий орган акціонерного товариства. Форми контролю за діяльністю виконавчого органу акціонерного товариства.
8.Що входить до функцій ревізійної комісії (ревізора)?
9.Які питання належать до виключної компетенції нагля¬дової ради АТ?
10.В яких видах корпоративних підприємств може форму¬ватися спостережна рада?
11. Правовий статус і функціональне призначення корпоративного секретаря у забезпеченні корпоративного управління.

Індивідуальна робота № 2

Розробити:
Варіант 1: Положення про наглядову раду акціонерного товариства.
Варіант 2: Положення про виконавчий орган ТОВ.
Варіант 3. Положення про загальні збори ТДВ.

Завдання для самостійної роботи.

Задача 1. Під час установчих зборів, на яких було прийнято рішення про створення ПрАТ "Імпульс", постало питання щодо доцільності формування наглядової ради

товариства. Більшість засновників висловлювалося за дволанкову систему управління загальні збори акціонерів і правлінь, мотивуючи свою позицію тим, що кількість акціонерів є незначною (52), отже, утворення додаткового (поряд з ревізійною комісією) контролюючого органу є недоцільним бо потребує додаткових видатків.

1. Як має бути вирішено це питання згідно із законом?
2. Які функції наглядової ради?
3. Як наглядова рада співвідношення з ревізійною комісією щодо виконуваних функцій та компетенції?

Тести

1.У корпоративному підприємстві виконавчий орган може бути:

а. колегіальним та одноособовим;

б.тільки колегіальним;

в.тільки одноособовим;

г. вірної відповіді не має

2. Кількісний склад виконавчого органу акціонерного товариства, порядок призначення його членів визначаються:

а. законом

б. статутом підприємства

в. рішенням загальних зборів

г. всі відповіді вірні

д. наглядовою радою товариства

3.Членом виконавчого органу може бути

а. будь-яка фізична особа, яка має повну цивільну дієздатність і не є членом наглядової ради чи ревізійної комісії корпоративного підприємства

б. особи, які не є учасниками (членами) корпоративного підприємства.

в.правильної відповіді немає

г. будь-яка фізична особа, яка має повну цивільну дієздатність

д. юридична особа

4. Створення наглядової ради є обов'язковим в приватних АТ з кількістю акціонерів - власників простих акцій

а. 10 осіб і більше;

б. 9 осіб і менше;

в. 15 осіб і більше

г. правильної відповіді немає

д. 10 осіб і менше

5. Створення наглядової ради в публічних АТ є обов'язковим з кількістю акціонерів - власників простих акцій

а. 10 осіб і більше;

б. 9 осіб і менше;

в. 15 осіб і більше

г. правильної відповіді немає

д. є обов'язковим за будь яких умов

Опрацювання літератури:

основна 1, 2

додаткова 2, 3, 5, 6,7,8,10, 20

Практичне заняття №11

Тема 6. Майнові відносини в корпоративних підприємствах.

1. Поняття та функції статутного капіталу корпоративних підприємств.
2. Розмір статутного капіталу корпоративних підприємств.
3. Вклади до статутного капіталу корпоративних підприємств.
4. Формування статутного капіталу корпоративних підприємств.
5. Збільшення статутного капіталу корпоративних підприємств.
6. Зменшення статутного капіталу корпоративних підприємств.

Контрольні запитання та завдання для самоперевірки:

1. Які функції виконує статутний капітал корпоративного підприємства?
2. Яке призначення має складений капітал у повних і командитних товариствах?
3. Назвіть джерела формування майна корпоративних підприємств.
4. Який порядок збільшення статутного капіталу корпоративного підприємства?
5. Які особливості зменшення статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю?
6. Як здійснюється оплата акцій при формуванні статутного капіталу акціонерного товариства?
7. Назвіть законодавчі обмеження щодо вкладів до статутного капіталу господарського товариства.
8. Для яких корпоративних підприємств встановлений мінімальний розмір статутного капіталу?
9. В чому полягають особливості внесення вкладів до статутного капіталу у вигляді майнових прав?
10. Перелічіть та охарактеризуйте способи збільшення статутного капіталу акціонерного товариства.
11. Статутний капітал товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю. Збільшення та зменшення статутного капіталу товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю.

Завдання для самостійної роботи .

Задача 1. Загальними зборами публічного акціонерного товариства було прийняте рішення про зменшення статутного капіталу до розміру чистих активів товариства, які зменшилися через неефективне використання протягом останніх двох років його майна (що було підставою для переобрання всього складу виконавчого органу і наглядової ради).

Які умови мають бути дотримані цим товариством щодо (1) розміру його статутного капіталу, (2) врахування інтересів кредиторів товариства, (3) шляхів зменшення статутного капіталу?

Задача 2. Загальні збори ТОВ «Ромашка» вирішили зменшити статутний капітал товариства. Для цього було скликано засідання Загальних зборів, на якому учасники проголосували за відповідне рішення. Потім подали документи для реєстрації змін до статуту. Чи всі етапи процедури зменшення статутного капіталу товариства були здійснені? Чи дотримана законодавчо встановлена процедура? Надайте відповідь відповідно до чинного законодавства.

Задача 3. На загальних зборах ПрАТ «СІТІ-ІНВЕСТ» розглядалось питання про розподіл дивідендів між учасниками. Однак, рішення не було прийнято з підстав того, що замість Іванова І.І. на збори прийшов представник за довіреністю. Через це було подано до господарського суду позовну заяву про визначення в судовому

порядку розміру дивідендів, а також заяву з вимогою визнати обов'язковою особисту явку Іванова І.І.

Чи може представник за довіреністю представляти інтереси акціонера на загальних зборах? Чи правомірні вимоги в заяві? Яке рішення повинен прийняти суд?

Задача 4. Акціонер ПрАТ "Вега" вирішив продати свої акції, про що повідомив на загальних зборах товариства інших акціонерів. Акціонери запропонували йому викупити його акції за номінальною вартістю. Від такої пропозиції Зайчик відмовився. Через деякий час він знайшов покупця, який запропонував вищу ціну. Покупець, з яким Зайчик уклав договір купівлі-продажу акцій, звернувся до ПрАТ із вимогою відобразити перехід права власності на акції в реєстрі власників іменних цінних паперів . Покупцеві в реєстрі було відмовлено із посиланням на те, що акції ПрАТ не підлягають вільному обігу, а розподіляються між власниками, тому їх можна продати лише іншим учасникам або самому товариству.

Чи обґрунтована така відповідь?

Тести

1. Мінімальний розмір статутного капіталу акціонерного товариства:

а.вірної відповіді немає;
б.1250 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
в. 625 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
г. 200 мінімальних заробітних плат;
д. 625 мінімальних заробітних плат.

2. Кредитори ТОВ протягом 30 днів після отримання повідомлення про зменшення статутного капіталу мають право:

а. забезпечення виконання зобов'язань шляхом укладення договору забезпечення;

б. дострокове припинення зобов'язань перед кредитором;

в. укладення іншого договору з кредитором

г. дострокове виконання зобов'язань перед кредитором;

д. всі відповіді вірні

3. Статутний капітал - це...

а. капітал за рахунок якого покриваються непокриті збитки підприємства;
б. сума заборгованості за внесками до капіталу;
в.капітал, який призначений для обліку і контролю за наявністю та рухом грошових коштів підприємства;
г.зафіксована в установчих документах загальна вартість активів, що є внеском власників до власного капіталу підприємства
д. вірної відповіді не має

4. Відповідно до закону товариство зобов'язане персонально повідомити… про зменшення статутного капіталу.

а. всіх працівників
б.засоби масової інформації
в. всіх кредиторів

г. кожного кредитора, вимоги якого до товариства не забезпечені заставою, гарантією чи порукою

д. вірної відповіді не має

5. рішення загальних зборів акціонерів щодо внесення змін до статуту АТ, в тому числі пов'язаних зі зміною розміру статутного капіталу приймаються .... голосів акціонерів, які зареєструвалися для участі у загальних зборах та є власниками голосуючих з відповідного питання акцій.

А.2/3
Б.1/2
В.1/3
Г. 1/4

Статутний капітал товариства з обмеженою відповідальністю підлягає сплаті учасниками товариства до закінчення … з дня державної реєстрації товариства.

А.першого року
В.6 міс
С.другого року
D. 3 міс
Е.30 днів

Опрацювання літератури:
основна 1, 2
додаткова 2, 3, 5, 6,7,8,10, 20

Практичне заняття №12

Тема 7. Припинення корпоративних правовідносин.

1. Підстави припинення корпоративних правовідносин.
2. Вихід учасників (членів) з корпоративного підприємства.
3. Виключення учасників (членів) з корпоративного підприємства.
4. Розрахунки з учасниками (членами), які вийшли або були виключені зі складу корпоративного підприємства.
5. Відчуження частки у статутному (складеному) капіталі.
6. Звернення стягнення на частку (пай) учасника (члена).

Завдання для перевірки знань:

1. Назвіть способи припинення корпоративних підприємств.
2. Які форми реорганізації корпоративних підприємств Ви знаєте?
3. Чим реорганізація відрізняється від ліквідації?
4. Перелічить етапи реорганізації корпоративного підприємства?
5. Який порядок державної реєстрації припинення корпоративного підприємства?
6. В якому порядку здійснюється ліквідація корпоративного підприємства, що не пов'язана з його банкрутством?
7. В чому полягають особливості ліквідації підприємства, визнаного судом банкрутом?
8. В якому порядку задовольняються вимоги кредиторів платоспроможного підприємства, що ліквідується?
9. Назвіть підстави добровільної та примусової ліквідації корпоративного

підприємства.
10.Вихід учасника з товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю: підстави, процедура, наслідки.
11. Відчуження учасником товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю його частки у статутному капітал) товариства на користь інших осіб.
12. Звернення стягнення на майно товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю за боргами учасника: підстави, процедура, наслідки.
13. Правонаступництво щодо частки учасника товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю.
14. Виключення учасника товариства з обмеженою (додатковою) відповідальністю: підстави, процедура, наслідки.

Завдання для самостійної роботи.

Задача 1.

Товариство з обмеженою відповідальністю внаслідок невдалої операції з кредитом, отриманим в одному з комерційних банків, мало заборгованість перед кредиторами у розмірі 10 тис. грн., а податкових зобов'язань – на 23 тис.грн. Передбачаючи фінансовий крах, учасники ТОВ, у тому числі і директор, вирішили ліквідувати товариство. Порадившись з юристом, на загальних зборах вони прийняли рішення про вихід з ТОВ всіх учасників одночасно і викуп їх часток власне товариством. Оформивши при цьому відповідний протокол і затвердивши зміни до установчих документів, вони подали останні до місцевої адміністрації для реєстрації. Але у цьому їм було відмовлено на підставі того, що законодавством не передбачена можливість виходу всіх учасників товариства одночасно.

Пояснити:

Який порядок ліквідації господарського товариства?

Чи можна "позбавитися" підприємства без його ліквідації, шляхом одночасного виходу усіх учасників?

Що станеться з товариством, з якого вийдуть усі учасники?

Задача 2.

Громадяни К., Н., Р. – учасники ТОВ с частками 9 %, 8% та 7% відповідно оголосили про вихід із ТОВ і просили виділити їх частки в натурі, а саме, у вигляді нежитлового приміщення і провести експертизу по визначенню ринкової вартості даного приміщення. Товариство відмовило у видачі майна в натурі. Оцініть правомірність відмови. Який порядок виходу учасника з ТОВ.

Тести.

1. У разі смерті або припинення учасника товариства його частка переходить до його спадкоємця чи правонаступника:

а) без згоди учасників товариства

б) лише після згоди інших учасників товариства;

в) у будь-якому разі, якщо статутом не передбачено, що такий перехід допускається лише за згодою інших учасників товариства

г) за рішенням суду

д) вірної відповіді не має

2. Виключення учасника з товариства здійснюється:

а) за рішенням самого учасника;

б) за рішенням суду;

в) за рішенням вищого органу - зборів учасників товариства
г) за рішенням виконавчого органу товариства
д) всі відповіді вірні

3. Учасник товариства з обмеженою відповідальністю. Частка якого у статутному капіталі товариства складає менше ніж 50% може реалізувати своє право на вихід із товариства:
а) у будь-який час;
б) після затвердження фінансового звіту про діяльність товариства;
в) через три місяці після попередження товариства про свій вихід
г) через три місяці після попередження товариства про свій вихід
д) вірної відповіді не має

4. Учасник товариства з обмеженою відповідальністю. Частка якого у статутному капіталі товариства складає 50% може реалізувати своє право на вихід із товариства:
а) у будь-який час;
б) після затвердження фінансового звіту про діяльність товариства;
в) через три місяці після попередження товариства про свій вихід
г) через три місяці після попередження товариства про свій вихід
д) може вийти з товариства за згодою інших учасників протягом одного місяця з дня подання учасником заяви, якщо інший строк не передбачений статутом

6. Акціонера можна виключити з числа учасників акціонерного товариства :
а) ні за яких обставин;
б) у разі припинення трудових відносин з акціонерним товариством;
в) у разі розголошення акціонером конфіденційної інформації чи комерційної таємниці товариства, що стала йому відома при виконанні обов'язків посадової особи органів товариства;
г) у разі несвоєчасної оплати акцій відразу після закінчення строку їх повної оплати;
д) у разі не оплати акцій після завершення пільгового строку (трьох місяців після закінчення строку повної оплати), протягом якого учасник має погасити заборгованість по оплаті акцій і сплатити десять відсотків річних.

7. Підставами припинення корпоративних правовідносин можуть бути:
1) виключення учасника (члена) з корпоративного підприємства;
2) смерть учасника (члена) - фізичної особи;
3) ліквідація учасника (члена) - юридичної особи;
4) усі відповіді вірні
5) добровільного виходу

8. **Вихід учасника (члена)** з **корпоративного підприємства здійснюється на підставі:**
1) заяви про вихід;
2) заяви про звільнення;
3) позовної заяви;
4) рішення суду
5) вірної відповіді не має

9. Рішення про вихід учасника (члена) підприємства та виплату належної йому вартості частини майна приймає:
1) засновник корпоративного підприємства;

2) загальні збори;
3) дирекція (директор);
4) наглядова рада
5) усі відповіді вірні

10. **Виключення учасника з ТОВ (ТДВ) можливе за умови дотримання таких вимог:**
1) систематичне виконання обов'язків перед товариством;
2) перешкоджання своїми діями досягненню цілей товариства;
3) не внесення протягом вкладу до статутного капіталу;
4) належне виконання перед обов'язків перед товариством
5) усі відповіді вірні

11. Учасника (члена) якого корпоративного підприємства не можливо виключити:
1) учасника (члена) Товариства з обмеженою відповідальністю;
2) учасника (члена) Повного товариства;
3) учасника (члена) АТ;
4) учасника (члена) Командитного товариства
5) учасника (члена) Товариства з додатковою відповідальністю

12.**Порядок виключення учасника (члена) корпоративного підприємства закріплений у:**
1) ЗУ «Про господарські товариства»;
2) посадовій інструкції;
3) контракті;
4) засновницькому договорі
5) в законі та статуті товариства

13. Розмір виплат колишньому учаснику (члену)складає:
1) номінальну вартість частки (паю);
2) суму меншу за номінальну вартість частки (паю);
3) суму визначену загальними зборами залежно від підстав виходу учасника;
4) вартість частки учасника визначається виходячи з ринкової вартості сукупності всіх часток учасників товариства пропорційно до розміру частки такого учасника
5) усі відповіді вірні

14. **Відчуження учасником належної йому частки іншому учаснику, який скористувався правом першочергового придбання оформляється:**
1) заявою про відчуження;
2) договором купівлі-продажу;
3) договором дарування;
4) заявою про відступлення частки
5) вірної відповіді не має

15. **Звернення стягнення на частку учасника ТОВ за його власними зобов'язаннями допускається:**
1) на виконання виконавчого документа про стягнення з учасника грошових коштів
2) за згодою учасника
3) за згодою загальних зборів товариства
4) не допускається законом

5) вірної відповіді не має

Теми для рефератів:

1. Правові аспекти та особливості наявних відмінностей між реорганізацією та ліквідацією підприємства.

2. Особливості припинення корпоративних правовідносин у зв'язку із виходом учасника з ТОВ.

Опрацювання літератури:
основна 1, 2
додаткова 2, 3, 5, 6,7,8,10, 20

Практичне заняття № 13

ТЕМА 8. Захист корпоративних прав.

1. Поняття захисту корпоративних прав.
2. Форми захисту корпоративних прав.
3. Способи захисту корпоративних прав.

Контрольні запитання та завдання для самоперевірки:

1. Правова природа та види корпоративних конфліктів та корпоративних спорів.
2. Типові ситуації порушення прав та інтересів учасників корпоративних відносин.
3. Поняття захисту корпоративних прав.
4. Механізми захисту інтересів учасників корпоративних відносин: поняття та види (внутрішньо корпоративні, адміністративні, судові, альтернативні).
5. Судова та позасудові форми захисту корпоративних прав.
6. Зловживання правом на захист у корпоративних правовідносинах.

Завдання для самостійної роботи студента.

Задача 1.

У спадкодавця було декілька товариств із обмеженою відповідальністю та досить велике коло спадкоємців — мама, повнолітня дочка від першого шлюбу, дружина, з якою померлий перебував у зареєстрованому шлюбі, та троє неповнолітніх і малолітніх дітей.

Підготуйте консультацію за запитом щодо поділу корпоративних прав померлого члена сім'ї.

Опрацювання літератури:
основна 1, 2
додаткова 1, 9,21,22,23

Практичне заняття №14

ТЕМА 8. Захист корпоративних прав.

1. Поняття, учасники, підвідомчість та підсудність корпоративних спорів.
2.Особливості розгляду корпоративних спорів.

Контрольні запитання та завдання для самоперевірки:

1. Які корпоративні спори підвідомчі господарським судам?
2. Як визначається підсудність корпоративних спорів, підвідомчих господарським судам?

Завдання для самостійної роботи студента.

Ознайомитися з правовою позицією Верховного Суду щодо вирішення корпоративних спорів
https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1332920/ ;
https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/ogliady/Oglyad_VS_korporat_sporu.pdf

Обрати одну з категорій спорів (за вибором студента), представлених в Огляді за результатами вивчення практики розгляду справ щодо корпоративних спорів та корпоративних прав Верховним Судом, ознайомившись з судовими рішеннями, підготувати доповідь та відповідну презентацію стосовно викладеного матеріалу.
https://unba.org.ua/publications/8580-korporativni-spori-12-pozicij-verhovnogo-sudu-2023-roku-yaki-varto-znati.html

Задача.

Позивачка – була учасницею та однією з трьох спадкоємиць померлого мажоритарного учасника ТОВ.

✓ Рішенням загальних зборів ТОВ було прийнято позивачку як спадкоємицю померлого учасника та збільшено розмір її частки за рахунок 1/3 спадкодавця.

✓ Наступним рішенням загальних зборів скасовано попереднє рішення, відмовлено позивачці у прийнятті до складу учасників з часткою спадкодавця, а потім виключено її та інших учасників з ТОВ, прийнято двох нових учасників, збільшено статутний капітал і здійснено перерозподіл часток.

✓ Позивачка звернулася з позовом до ТОВ і всіх його учасників про визначення розміру статутного капіталу ТОВ та розміру часток учасників до стверджуваного порушення.

✓ Суд апеляційної інстанції визнав неналежним обраний позивачкою спосіб захисту: втрата права власності на частку і статусу учасника товариства за рішенням суду можлива лише у випадках витребування частки із чужого незаконного володіння або переведення на позивача прав та обов'язків покупця частки.

Вирішіть ситуацію, керуючись практикою Верховного Суду Постанова Корпоративної палати КГС ВС від 11.12.2023 у справі № 907/922/21
chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/prezentacii_2024/Prezent_Korpor_sporu.pdf

Теми для рефератів:

1. Альтернативні способи вирішення корпоративних спорів.

2.Особливості вирішення корпоративних спорів за наявності іноземного капіталу.

Опрацювання літератури:
основна 1, 2
додаткова 1,9,21,22,23

Практичне заняття №15

ТЕМА 8. Захист корпоративних прав.

Медіація як спосіб вирішення корпоративних спорів.

Завдання для перевірки знань:

1. Поняття та сутність медіації у корпоративних спорах.
2. Корпоративний спір: поняття, ознаки та основні причини виникнення.
3. Медіація в системі альтернативних способів вирішення корпоративних спорів.
4. Принципи медіації та їх значення для врегулювання корпоративних конфліктів.
5. Правові засади застосування медіації в Україні.
6. Сторони корпоративного спору як учасники процедури медіації.
7. Правовий статус та роль медіатора у корпоративному спорі.
8. Предмет та межі медіації у корпоративних спорах.
9. Підготовка та організація процедури медіації корпоративного спору.
10. Основні етапи проведення медіації.
11. Особливості медіації спорів між учасниками (акціонерами) товариства.
12. Медіація корпоративних спорів між учасниками та органами управління юридичної особи.
13. Медіація спорів щодо корпоративного контролю та управління товариством.
14. Медіація у спорах щодо реалізації та захисту корпоративних прав.

Завдання для самостійної роботи.

Завдання 1. Скласти порівняльну таблицю «Судове вирішення, медіація та переговори у корпоративних спорах» за критеріями: підстави застосування, учасники, процедура, конфіденційність, тривалість, витрати, результат та можливість примусового виконання.

Завдання 2. Дослідити зарубіжний досвід застосування медіації у корпоративних спорах та визначити можливості його використання в Україні.

Завдання 3. Проаналізувати корпоративний конфлікт між учасниками товариства щодо розподілу прибутку та визначити можливості його врегулювання шляхом медіації.

Фабула спору

ТОВ «Інновація Плюс» створене трьома учасниками: Андрієм Коваленком, який володіє 50 % статутного капіталу, Оленою Марченко — 30 % та Дмитром Савчуком — 20 %. Андрій Коваленко є директором товариства.

За результатами 2025 року товариство отримало 6 млн грн чистого прибутку. На загальних зборах учасників було запропоновано розподілити прибуток таким чином: 3 млн грн спрямувати на виплату дивідендів, а 3 млн грн залишити у розпорядженні товариства для придбання нового обладнання та розширення діяльності.

Андрій Коваленко підтримав запропонований розподіл. Олена Марченко погодилася на виплату дивідендів, але вважає, що на розвиток підприємства достатньо спрямувати 1 млн грн, а решту 5 млн грн розподілити між учасниками. На її думку, товариство має достатній обсяг нерозподіленого прибутку попередніх років для фінансування інвестиційного проєкту.

Дмитро Савчук підтримав позицію Олени Марченко, однак запропонував

спрямувати 4 млн грн на виплату дивідендів, а 2 млн грн — на розвиток товариства.

Під час загальних зборів учасники не змогли досягти згоди щодо розподілу прибутку. Олена Марченко та Дмитро Савчук заявили, що у разі прийняття рішення всупереч їхнім інтересам вони оскаржуватимуть його в судовому порядку. Андрій Коваленко, у свою чергу, наполягає на необхідності реалізації інвестиційного проєкту та вважає позицію інших учасників такою, що перешкоджає розвитку товариства.

Конфлікт призвів до погіршення відносин між учасниками та фактичного блокування прийняття подальших управлінських рішень. Учасники погодилися розглянути можливість медіації як альтернативи судовому спору.

Завдання для здобувачів

1. Визначте предмет корпоративного спору та його основні причини.
2. Визначте правовий статус та інтереси кожного учасника конфлікту.
3. Проаналізуйте, чи може цей спір бути врегульований шляхом медіації.
4. Визначте можливі правові та економічні інтереси, які сторони можуть захищати під час медіації.
5. Запропонуйте 3–4 можливі варіанти компромісного рішення.
6. Складіть орієнтовний план проведення медіації.
7. Визначте умови, які доцільно включити до угод
8. Оцініть переваги медіації порівняно із судовим вирішенням спору в цій ситуації.
9. Визначте можливі ризики невиконання домовленостей, досягнутих під час медіації.
10. Підготуйте коротку правову позицію одного з учасників товариства для участі в процедурі медіації.

Опрацювання літератури:
основна 1
додаткова 18

Практичне заняття №15

ТЕМА 8. Захист корпоративних прав.

Третейський розгляд корпоративних спорів.

Завдання для перевірки знань:

1. Поняття та сутність третейського розгляду корпоративних спорів.
2. Третейський розгляд у системі альтернативних способів вирішення корпоративних спорів.
3. Правові засади третейського розгляду корпоративних спорів в Україні.
4. Поняття та види корпоративних спорів, які можуть бути передані на третейський розгляд.
5. Третейська угода: поняття, форма, зміст та правове значення.
6. Третейське застереження у корпоративних договорах та інших

корпоративних документах.
7. Сторони третейського розгляду корпоративного спору та їх процесуальні права.
8. Правовий статус третейського суду та третейського судді.
9. Формування складу третейського суду у корпоративних спорах.
10. Принципи третейського розгляду корпоративних спорів.
11. Юрисдикція третейського суду щодо корпоративних спорів.
12. Обмеження щодо передачі корпоративних спорів на розгляд третейського суду.
13. Особливості доказування та дослідження доказів у третейському провадженні.
14. Порядок розгляду корпоративного спору третейським судом.
15. Третейське рішення: зміст, правові наслідки та порядок виконання.

Завдання для самостійної роботи.

Завдання 1. Скласти порівняльну таблицю « Суд, третейський суд та медіація у вирішенні корпоративних спорів» за критеріями: юрисдикція, порядок звернення, строки, витрати, конфіденційність, обов'язковість рішення та способи його виконання.

Завдання 2. Розробити проєкт третейського застереження для корпоративного договору між учасниками товариства.

Кейс «Третейське застереження у корпоративному договорі»Учасники ТОВ «Перспектива» уклали корпоративний договір, у якому передбачили, що всі спори між ними, пов'язані з реалізацією корпоративних прав, підлягають розгляду третейським судом. Через два роки між учасниками виник спір щодо правомірності рішення загальних зборів про розподіл прибутку. Один з учасників звернувся до державного суду, а інший заявив, що спір повинен розглядатися третейським судом відповідно до корпоративного договору.

Завдання:

1. Визначити предмет корпоративного спору.
2. Проаналізувати юридичну силу третейського застереження.
3. Встановити, чи може цей спір бути переданий на третейський розгляд.
4. Визначити співвідношення корпоративного договору та статуту товариства.
5. Запропонувати правову позицію кожної сторони.
6. Визначити можливий порядок подальшого вирішення спору.
7. Обґрунтувати переваги та недоліки третейського розгляду в цій ситуації.

Опрацювання літератури:
основна 1
додаткова 27

Практичне заняття №16

ТЕМА 8. Захист корпоративних прав.

Міжнародний комерційний арбітраж як спосіб вирішення корпоративних спорів.

Завдання для перевірки знань:

1. Поняття та правова природа міжнародного комерційного арбітражу.
2. Міжнародний комерційний арбітраж як альтернативний спосіб вирішення корпоративних спорів.
3. Джерела правового регулювання міжнародного комерційного арбітражу корпоративних спорів.
4. Арбітрабельність корпоративних спорів: поняття, критерії та обмеження.
5. Види корпоративних спорів, які можуть бути передані на розгляд міжнародного комерційного арбітражу.
6. Арбітражна угода у корпоративних відносинах: поняття, форма та зміст.
7. Поширення арбітражної угоди на учасників товариства, акціонерів, посадових осіб та інших суб'єктів корпоративних відносин.
8. Визначення компетенції арбітражу щодо корпоративного спору: принцип competence-competence.
9. Вибір арбітражної установи та місця арбітражу у корпоративних спорах.
10. Особливості формування складу арбітражу та вибору арбітрів у корпоративних спорах.
11. Застосовне право до корпоративного спору та співвідношення матеріального й процесуального права.
12. Особливості доказування під час розгляду корпоративних спорів міжнародним арбітражем.
13. Забезпечувальні заходи в міжнародному комерційному арбітражі у корпоративних спорах.
14. Конфіденційність та захист комерційної інформації при арбітражному розгляді корпоративних спорів.
15. Визнання та виконання арбітражних рішень у корпоративних спорах.
16. Підстави для відмови у визнанні та виконанні арбітражного рішення.
17. Співвідношення міжнародного комерційного арбітражу та судочинства у вирішенні корпоративних спорів.

Завдання для самостійної роботи.

Кейс 1. Українське акціонерне товариство має іноземного акціонера, який володіє 35 % акцій. У статуті передбачено, що всі спори між акціонерами та товариством підлягають вирішенню в міжнародному комерційному арбітражі. Між акціонерами виник спір щодо законності рішення загальних зборів про додаткову емісію акцій. Український акціонер звернувся до господарського суду України, стверджуючи, що він особисто не підписував арбітражної угоди.

Завдання:

1. Визначити, чи може цей спір бути переданий до міжнародного комерційного арбітражу.
2. Проаналізувати питання обов'язковості арбітражного застереження, що міститься у статуті.
3. Визначити, чи має значення відсутність окремо підписаної арбітражної угоди.

4. Запропонувати правову позицію акціонера та товариства.

Кейс 2. Між українською компанією та німецьким інвестором укладено корпоративний договір, який містить арбітражне застереження. Після виникнення спору інвестор подав позов до міжнародного арбітражу. Українська компанія заперечила проти юрисдикції арбітражу, посилаючись на те, що спір стосується дійсності рішення загальних зборів, а тому може розглядатися виключно державним судом.

Завдання:

1. Визначити, хто має вирішувати питання про компетенцію арбітражу.
2. Застосувати принцип competence-competence.
3. Визначити можливі наслідки паралельного звернення до державного суду.
4. Обґрунтувати, чи є спір арбітрабельним.

Кейс 3. Міжнародний арбітраж виніс рішення на користь міноритарного акціонера щодо виплати йому визначеної суми компенсації. Товариство відмовилося добровільно виконувати рішення та заявило, що арбітраж вийшов за межі своїх повноважень.

Завдання:

1. Визначити порядок визнання та виконання арбітражного рішення.
2. Проаналізувати можливі підстави для відмови у визнанні та виконанні рішення.
3. Визначити значення публічного порядку.
4. Підготувати проект правової позиції товариства або акціонера.

Завдання 4. Скласти арбітражне застереження для корпоративного договору між українським товариством та іноземним інвестором.

Опрацювання літератури:
основна 1
додаткова 26

Завдання для модульного контролю.

Модуль №1.

Кейс 1. Троє громадян вирішили спільно здійснювати підприємницьку діяльність. Вони внесли до статутного капіталу грошові кошти та майно, визначили частки кожного з учасників і передбачили, що управління товариством здійснюватиметься загальними зборами учасників та директором. Один із засновників наполягає на тому, що створене підприємство є унітарним, оскільки керівник самостійно здійснює поточне управління та укладає договори.

Завдання:

1. Визначити, чи є створене підприємство корпоративним.
2. Охарактеризувати основні ознаки корпоративного підприємства.
3. Визначити відмінності корпоративного та унітарного підприємства.
4. Встановити, які права виникають у засновників у зв'язку з участю в підприємстві.
5. Запропонувати правову аргументацію для вирішення спору між засновниками.

Кейс 2. Четверо підприємців планують створити бізнес у сфері виробництва обладнання. Вони хочуть об'єднати майно та грошові кошти, брати участь в управлінні підприємством пропорційно своїм часткам, отримувати частину прибутку та мати можливість відчужувати свої корпоративні права. При цьому один із підприємців планує у майбутньому залучити до бізнесу значну кількість інвесторів.

Завдання:

1. Визначити, які організаційно-правові форми корпоративних підприємств можуть бути використані.
2. Порівняти товариство з обмеженою відповідальністю та акціонерне товариство.
3. Визначити переваги та ризики кожної організаційно-правової форми.
4. Запропонувати найбільш доцільну форму для зазначеного бізнесу.
5. Обґрунтувати, які положення доцільно передбачити в установчих документах.

Кейс 3. Учасник ТОВ «Альфа» володіє 20 % частки у статутному капіталі. Протягом року директор товариства не надавав йому інформацію про фінансовий стан підприємства, копії протоколів загальних зборів та укладені товариством значні договори. На письмові звернення учасника директор відповідав, що необхідна інформація є «внутрішньою інформацією товариства». Учасник також дізнався, що товариство отримало прибуток, однак загальні збори не розглядали питання про його розподіл.

Завдання:

1. Визначити, які корпоративні права учасника можуть бути порушені.
2. Встановити обсяг права учасника на інформацію про діяльність товариства.
3. Проаналізувати право учасника на отримання дивідендів.
4. Визначити способи захисту порушених корпоративних прав.
5. Підготувати правову позицію учасника для звернення до суду.

Кейс 4. Учасник ТОВ «Бета» володіє 40 % частки у статутному капіталі. Відповідно до статуту він зобов'язаний своєчасно внести вклад до статутного капіталу та не розголошувати конфіденційну інформацію про діяльність товариства. Учасник прострочив внесення частини свого вкладу, а отриману під час участі у загальних зборах інформацію передав представнику конкуруючої компанії. У результаті товариство зазнало значних збитків.

Завдання:

1. Визначити основні обов'язки учасника товариства.
2. Встановити правові наслідки невнесення вкладу у встановлений строк.
3. Проаналізувати можливі наслідки порушення обов'язку щодо нерозголошення інформації.
4. Визначити, чи може товариство вимагати від учасника відшкодування завданих збитків.
5. Запропонувати способи захисту інтересів товариства.

Кейс 5. Двоє громадян та іноземна компанія вирішили створити ТОВ в Україні. Вони погодили розмір статутного капіталу, частки учасників та кандидатуру директора. Один із засновників запропонував спочатку зареєструвати товариство, а вже після державної реєстрації оформити передачу майна як внеску до статутного капіталу. Під час підготовки документів виникла суперечка щодо змісту статуту та порядку визначення часток учасників.

Завдання:

1. Визначити основні етапи створення ТОВ.
2. Встановити вимоги до рішення засновників та установчих документів.
3. Проаналізувати порядок формування статутного капіталу.
4. Визначити порядок державної реєстрації юридичної особи.
5. Оцінити правові наслідки невнесення засновником свого вкладу.
6. Запропонувати алгоритм правомірного створення товариства.

Модуль 2.

Кейс 1. У ТОВ «Промінь» троє учасників володіють частками 50 %, 30 % та 20 %. Директор товариства скликав загальні збори, на яких було прийнято рішення про укладення договору щодо продажу частини майна товариства. Учасника, який володіє 20 % частки, про проведення зборів належним чином не повідомили. Він дізнався про рішення вже після його прийняття. Учасник вважає, що рішення зборів є незаконним, оскільки він був позбавлений можливості взяти участь у голосуванні.

Завдання:

1. Визначити порядок скликання та проведення загальних зборів учасників ТОВ.
2. Проаналізувати, чи було порушено корпоративні права учасника.
3. Визначити можливі правові наслідки прийняття рішення з порушенням процедури скликання зборів.
4. Встановити, за яких умов рішення загальних зборів може бути оскаржене.
5. Запропонувати спосіб захисту прав учасника.

Кейс 2. Директор ТОВ «Інновація» уклав від імені товариства договір на постачання обладнання з компанією, засновником якої є його близький родич. Вартість обладнання була істотно вищою за ринкову. Іншим учасникам товариства про зв’язок директора з контрагентом повідомлено не було.
Після виявлення обставин учасник, який володіє 25 % частки, вимагає притягнення директора до відповідальності та відшкодування збитків.

Завдання:

1. Визначити, чи наявний у діях директора конфлікт інтересів.
2. Проаналізувати обов’язки посадової особи товариства.
3. Встановити правові наслідки укладення договору в умовах конфлікту інтересів.
4. Визначити умови відповідальності директора за завдані товариству збитки.
5. Запропонувати способи захисту інтересів товариства та його учасників.

Кейс 3. Громадянин А під час створення ТОВ «Будінвест» зобов’язався внести до статутного капіталу нежитлове приміщення. У статуті було визначено грошову оцінку цього майна. Після державної реєстрації товариства з’ясувалося, що фактична ринкова вартість приміщення є значно нижчою за визначену засновниками. Інші учасники вважають, що це призвело до неправильного визначення розміру часток та порушило їхні майнові інтереси.

Завдання:

1. Визначити порядок внесення майна до статутного капіталу товариства.
2. Проаналізувати значення грошової оцінки негрошового вкладу.
3. Встановити можливі правові наслідки завищення вартості внесеного майна.
4. Визначити способи захисту майнових прав інших учасників.

5. Запропонувати механізм врегулювання спору.

Кейс 4. ТОВ «ЕнергоПлюс» за результатами фінансового року отримало значний прибуток. Один з учасників, який володіє 10 % частки, запропонував розподілити прибуток між учасниками пропорційно їхнім часткам. Загальні збори прийняли рішення спрямувати весь прибуток на розвиток підприємства. Учасник вважає, що товариство зобов'язане виплатити йому дивіденди пропорційно його частці.

Завдання:

1. Визначити правову природу дивідендів.
2. Проаналізувати порядок прийняття рішення про розподіл прибутку.
3. Встановити, чи має учасник безумовне право вимагати виплати частини прибутку.
4. Визначити правові наслідки рішення загальних зборів.
5. Запропонувати способи захисту майнових прав учасника.

Кейс 5. Учасник ТОВ «Техносервіс» вирішив припинити свою участь у товаристві та подав заяву про вихід. Він володіє 15 % частки. Інші учасники відмовляються погодити його вихід і наполягають на тому, що спочатку необхідно знайти нового учасника, який придбає його частку.
Учасник звернувся за юридичною консультацією щодо можливості припинення своєї участі незалежно від позиції інших учасників.
Завдання:

1. Визначити підстави та порядок припинення участі в ТОВ.
2. Проаналізувати значення розміру частки учасника для можливості виходу.
3. Визначити права учасника щодо вартості його частки.
4. Встановити обов'язки товариства у зв'язку з виходом учасника.
5. Запропонувати алгоритм дій учасника.

Поточне та підсумкове оцінювання.

J. CURRENT AND FINAL ASSESSMENT / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ			
Розподіл балів за видами навчальної діяльності та контрольними заходами для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти			
Складові поточного контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти		Форма підсумкового контролю	
		залік	
		за формами здобуття освіти	
		денна	***заочна***
поточний контроль			
Знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях		40	30
Виконання модульних контрольних робіт		20	20
Виконання завдань самостійної роботи		30	40
Практико-орієнтована, професійна та профорієнтаційна діяльність за освітнім компонентом		До 5 балів	До 5 балів
Наукова діяльність за освітнім компонентом		До 5 балів	До 5 балів
підсумковий контроль			
		-	-
УСЬОГО		100	100

Критерії оцінювання відповіді на практчних заняттях

Оцінка «відмінно»

Відповідь здобувача базується на самостійному творчому мисленні. Знання питання, належне висвітлення питання, вміння складати тезисний план відповіді і вміло користуватись понятійним апаратом. Відповідь грамотно та логічно побудована. Здобувач без зволікань дає відповідь на основні та додаткові питання. Програмний матеріал засвоєно повністю. Ґрунтовні знання першоджерел, нормативно - правових актів, вміння робити узагальнення та висновки, використовуючи додаткову літературу.

Оцінка «добре»

Відповідь здобувача базується на самостійному аналізі даного питання. Належні знання структури тексту, висвітлення матеріалу - грамотне по суті. Добре засвоєння програмного матеріалу, володіння навичками і засобами виконання практичних завдань. Можливі несуттєві неточності в поясненні деяких не основних питань. Знання першоджерел, нормативно-правових актів та іншої літератури.

Оцінка «задовільно»

Відповідь здобувача ґрунтується на рівні репродуктивного мислення. Слабкі знання структури курсу, допускає помилкові тлумачення термінів, формулювань. Спостерігається порушення послідовності у висвітленні питання. Засвоєно лише основну частину програмного матеріалу. Не достатньо володію знаннями

понятійного апарату, нормативно-правового матеріалу, навичками узагальнення та висновків.

Оцінювання семестрової роботи студента здійснюється в межах 100 балів.

Результати роботи в семестрі оцінюються за 100 бальною системою з подальшим переведенням у 4-бальну та систему ECTS за наступною шкалою:

Шкала ДУЕТ, балів	**Оцінка за 4-бальною шкалою**		**Шкала ECTS**
	у формі іспиту/ диференційованого заліку/захисту	у формі заліку	
90 – 100	відмінно	зараховано	A
80 – 89	добре		B
70 – 79			C
66 – 69	задовільно		D
60 – 65			E
21 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання іспиту (заліку)	не зараховано з можливістю повторного складання заліку	FX
0 – 20	незадовільно з можливістю повторного проходження курсу з освітнього компонента	не зараховано з можливістю повторного проходження курсу з освітнього компонента	F

Академічна доброчесність та політика використання ШІ

Під час вивчення освітнього компонента здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися принципів і правил академічної доброчесності відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Державного університету економіки і технологій.

Дотримання академічної доброчесності передбачає самостійне виконання навчальних і контрольних завдань, належне посилання на використані джерела інформації, повагу до авторства та результатів інтелектуальної діяльності інших осіб, недопущення списування, обману, фабрикації, фальсифікації, використання недозволеної допомоги та інших порушень академічної доброчесності.

У разі виявлення порушень академічної доброчесності заходи реагування застосовуються відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Університету.

Ознайомитися із системою забезпечення академічної доброчесності в

Державному університеті економіки і технологій можна за посиланням: https://www.duet.edu.ua/ua/area/science/acad.

Рівень застосування ШІ може передбачати повну заборону, обмежене використання для допоміжних операцій (пошук ідей, редагування, переклад тощо), використання з обов'язковим декларуванням або вільне використання як інструменту виконання завдання. У всіх випадках здобувач освіти несе відповідальність за достовірність, самостійність і зміст представленого результату та повинен зазначати факт використання ШІ у випадках, передбачених вимогами до завдання.

Ознайомитись з Політикою використання штучного інтелекту в Державному університеті економіки і технологій можна за посиланням: https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/pol_ai.pdf

Рівень допустимого використання в навчальних завданнях ШІ з освітнього компонента

Рівень 1 - ШІ дозволено лише на етапі підготовки. Можливе використання для пошуку ідей, планування роботи, аналізу підходів, але не для створення змісту готової роботи. Рівень 2 -ШІ дозволено для вдосконалення мови та форми. Допускаеться використання для редагування тексту, покращення структури, стилю та мовного оформлення.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО»

1. Поняття, предмет та метод корпоративного права.
2. Принципи корпоративного права.
3. Джерела корпоративного права України.
4. Система корпоративного законодавства України.
5. Корпоративні правовідносини: поняття, ознаки, структура та види.
6. Суб'єкти корпоративних правовідносин.
7. Об'єкти корпоративних правовідносин.
8. Поняття та ознаки корпоративних прав.
9. Співвідношення корпоративних та зобов'язальних правовідносин.
10. Особливості корпоративних правовідносин в умовах цифровізації та європейської інтеграції.
11. Поняття та ознаки корпоративного підприємства.
12. Види корпоративних підприємств в Україні.
13. Організаційно-правові форми корпоративних підприємств.
14. Господарські товариства як суб'єкти корпоративних правовідносин.
10. Товариство з обмеженою відповідальністю: поняття та особливості правового статусу.
15. Товариство з додатковою відповідальністю: поняття та правові особливості.
16. Акціонерне товариство: поняття, види та особливості правового статусу.
17. Порівняльна характеристика ТОВ та акціонерного товариства.
11. Правовий статус засновників, учасників та акціонерів.
12. Корпоративне підприємство як юридична особа.
21. Поняття та види корпоративних прав учасників товариства.
22. Право на участь в управлінні товариством.
23. Право на отримання інформації про діяльність товариства.
24. Право на отримання дивідендів.
25. Право на частку майна товариства у разі його ліквідації.
26. Право на відчуження корпоративної частки.
27. Переважне право учасника товариства.
28. Основні обов'язки учасників корпоративного підприємства.
29. Відповідальність учасників за невиконання корпоративних обов'язків.
31. Баланс корпоративних прав та законних інтересів учасників товариства.
32. Загальна характеристика процесу створення корпоративного підприємства.
33. Засновники корпоративного підприємства: поняття, права та обов'язки.
34. Установчі документи корпоративного підприємства.
35. Зміст статуту товариства.
36. Порядок прийняття рішення про створення товариства.
37. Формування статутного капіталу корпоративного підприємства.
38. Грошові та негрошові вклади до статутного капіталу.

39. Порядок державної реєстрації корпоративного підприємства.
40. Особливості створення товариства з обмеженою відповідальністю.

41. Особливості створення акціонерного товариства. Поняття, принципи та моделі корпоративного управління.
42. Система органів управління корпоративного підприємства.
43. Вищий орган управління товариством: компетенція та порядок діяльності.
44. Загальні збори учасників ТОВ: порядок скликання та проведення.
45. Загальні збори акціонерів: компетенція та порядок прийняття рішень.
46. Виконавчий орган товариства: правовий статус та повноваження.
47. Одноосібний та колегіальний виконавчі органи.
48. Наглядова рада: правовий статус, склад та компетенція.
49. Правовий статус посадових осіб корпоративного підприємства.
50. Конфлікт інтересів у корпоративному управлінні.
51. Значні правочини та правочини із заінтересованістю.

52. Відповідальність посадових осіб корпоративного підприємства.
53. Поняття та структура майнових відносин у корпоративному підприємстві.
54. Правовий режим майна корпоративного підприємства.
55. Статутний капітал товариства: поняття, функції та порядок формування.
56. Частка учасника у статутному капіталі товариства.
57. Порядок зміни розміру статутного капіталу.
58. Внесення додаткових вкладів учасниками.
59. Розподіл прибутку корпоративного підприємства.
60. Дивіденди: поняття, порядок нарахування та виплати.
61. Відчуження частки у статутному капіталі товариства.

62. Правові наслідки порушення майнових прав учасників.
63. Поняття та підстави припинення корпоративних правовідносин.
64. Вихід учасника з товариства.
65. Порядок та правові наслідки виходу учасника з ТОВ.
66. Відчуження частки у статутному капіталі як підстава зміни складу учасників.
67. Виключення учасника з товариства.
68. Припинення корпоративних прав у разі смерті учасника.
69. Ліквідація корпоративного підприємства.
70. Реорганізація корпоративного підприємства.
71. Злиття, приєднання, поділ, перетворення та виділ.
72. Правові наслідки припинення корпоративних правовідносин.

73. Поняття та принципи захисту корпоративних прав.
74. Способи захисту корпоративних прав.
75. Судовий захист корпоративних прав.
76. Юрисдикція та підвідомчість корпоративних спорів.
77. Оскарження рішень загальних зборів учасників та акціонерів.
78. Визнання недійсними правочинів, укладених з порушенням корпоративних прав.
79. Захист прав міноритарних учасників та акціонерів.

80. Відповідальність посадових осіб за порушення корпоративних прав.
81. Похідний позов як спосіб захисту прав та інтересів товариства.
82. Забезпечення позову у корпоративних спорах.
83. Відшкодування збитків як спосіб захисту корпоративних прав.
84. Альтернативні способи врегулювання корпоративних спорів.

85. Поняття та види корпоративних спорів.
86. Причини виникнення корпоративних конфліктів.
87. Переговори як спосіб врегулювання корпоративних конфліктів.
88. Медіація у корпоративних спорах.
89. Третейський розгляд корпоративних спорів.
90. Міжнародний комерційний арбітраж як спосіб вирішення корпоративних спорів.
91. Арбітрабельність корпоративних спорів.
92. Арбітражна угода у корпоративних правовідносинах.
93. Переваги та недоліки альтернативного вирішення корпоративних спорів.
94. Визнання та виконання арбітражних рішень у корпоративних спорах.

Список використаних джерел:

Основна література:

1. Гарагонич О. В., Дорошенко Л. М., Кологойда О. В., Пожоджук Т. Б. Корпоративне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 668 с. ISBN 978-966-667-893-8. URL: https://yurincom.com/files/contents/korporativne-pravo.pdf.
2. Захарова І. О., Дєнєжніков С. С. Основи корпоративного управління: навч. посіб. / за заг. ред. І.О. Захарової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2025. 80 с. URL: https://repository.sspu.edu.ua/bitstreams/1c34e61c-6d57-417f-abd7-2c58c0e23ed3/download (дата звернення: 21.08.2026).
3. Мілаш В. С. Господарське право: навч. посіб. для підгот. до іспитів. 8-ме вид., змін. Харків: Право, 2024. 400 с.
4. Балабаниць А. В., Горбашевська М. О., Кислова Л. А., Мацука В. М. Корпоративне управління: навч. посіб. Маріуполь: МДУ, 2019. 234 с. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1649/1/NP_Korp_upravlinnia.pdf

Додаткова література.

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. ст. 141.
2. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб: Закон України від 09.01.2025 №4196-IX URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text
3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44. ст. 356.
4. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 31-32. ст. 263.
5. Про акціонерні товариства : Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-IX. Голос України. 2022. № 171.
6. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 49. ст. 683.
7. Про кооперацію : Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 5. ст. 35.
8. Про сільськогосподарську кооперацію : Закон України від 21.07.2020 р. № 819-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 39. ст. 261.
9. Господарсько-процесуальний кодекс України : Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 6. ст. 56.
10. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 45. ст. 363.

11. Про колективне сільськогосподарське підприємство: Закон України від 14.02.1992 р. № 2114-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 20. ст. 272.
12. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 31. ст. 268.
13. Кодекс з процедур банкрутстства : Закон України від 18.10.2018 №2597-VIII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text
14. Кодекс корпоративного управління: ключові вимоги і рекомендації, затверджений рішенням НКЦПФР від 12.03.2020 № 118. URL: https://www.nssmc.gov.ua/documents/kodeks-korporatyvnoho-upravlinnia-kliuchovi-vymohy-i-rekomendatsii/
15. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. ст. 2056.
16. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 4. ст. 43.
17. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 5-6. ст. 30.
18. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text
19. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text.
20. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 13. ст. 69.
21. Про практику розгляду судами корпоративних спорів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2008 р. № 13. Вісник Верховного суду України. 2008. № 11.
22. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних відносин : Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 14.07.2016 р. №4. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16#Text.
23. Огляд судової практики з рогляду справ щодо корпоративних спорів та корпоративних прав Верховного Суду URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1332920/
24. ОГЛЯД судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду (актуальна практика) Рішення, внесені до ЄДРСР URL: https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/ogliady/Oglyad_KGS_06_2026.pdf https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/ogliady/Oglyad_VS_korporat_sporu.pdf
25. Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану : Закон України від 17.05.2012 р. № 4765-VI. Відомості Верховної Ради України. від 12.04.2013 — 2013 р., № 15, стор. 80
26. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02 1994 р. № 4002-XII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text

27. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 р. № 1701-IV URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1701-15